

Gegevensbescherming in faillissement: de rechten van betrokkenen

Mr. M.D. Reijneveld*

1. Inleiding

Tijdens de afwikkeling van het faillissement verwerkt de faillissementscurator vrijwel altijd persoonsgegevens. Hierbij kan worden gedacht aan persoonsgegevens in klantenbestanden, personeelsdossiers en e-mailserver maar ook aan persoonsgegevens die zich bevinden op gegevensdragers zoals een telefoontoestel of ander apparaat.¹ De curator verwerkt persoonsgegevens wanneer hij die gegevens op enige wijze bewerkt, bijvoorbeeld als hij ze doorzoekt, onder zich neemt, verzamelt, ordent, doorgeeft, opslaat, of simpelweg verwijdert.² Bij de uitvoering van zijn werkzaamheden verwerkt de curator bovendien persoonsgegevens van tal van betrokkenen: klanten, leveranciers, bestuurders, werknemers, aandeelhouders en – afhankelijk van het type gefailleerde onderneming – mogelijk ook patiënten, cliënten of nog andere personen. De curator is tijdens het faillissement in de hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke gebonden aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).³ Degene wiens persoonsgegevens verwerkt worden – de betrokkene – mag ook tijdens faillissement de aan hem toekomende rechten uitoefenen, zoals het recht op inzage.⁴ De verwerkingsverantwoordelijke moet de rechten van deze betrokkene respecteren en de uitoefening daarvan faciliteren.⁵

Als uitgangspunt moet de verwerkingsverantwoordelijke onverwijld en uiterlijk binnen een maand reageren op ieder verzoek van een betrokkene. Voor de faillissementscurator kan dit nogal belastend zijn, vooral indien betrokkenen massaal overgaan tot het effectueren van hun rechten.⁶ Tegelijkertijd is het juist tijdens faillissement goed voorstelbaar dat betrokkenen hun rechten uitoefenen: dat is immers vrijwel de enige manier om controle

uit te kunnen oefenen over hun persoonsgegevens. Zo kunnen betrokkenen door hun rechten uit te oefenen persoonsgegevens meenemen naar een andere aanbieder of controleren welke persoonsgegevens worden verwerkt in het faillissement. Zeker wanneer een faillissement media-aandacht heeft gekregen, is er een reële kans dat veel betrokkenen hun rechten uitoefenen.⁷

De curator heeft aan het begin van de afwikkeling van het faillissement tijd nodig om een overzicht te krijgen van de situatie of een doorstart te realiseren. De aanvullende werklast die gepaard gaat met de rechten van betrokkenen, is lastig met deze taak te verenigen.⁸ Bovendien kampt de curator tijdens het faillissement over het algemeen met een gebrek aan tijd en financiële middelen.⁹ Hij dient het voor verhaal beschikbare vermogen van de schuldenaar over de schuldeisers te verdelen. De kosten die met reageren gepaard gaan, komen ten laste van de aanwezige baten. Aan de reactie op verzoeken van betrokkenen mogen op basis van de AVG namelijk in beginsel geen kosten verbonden worden. Er bestaat hiermee een spanning tussen het grondrecht op gegevensbescherming en het maatschappelijk belang dat gediend is met een doelmatige afwikkeling van een faillissement met een zo hoog mogelijke opbrengst voor de schuldeisers. Idealiter wordt er een balans gevonden tussen deze beide belangen. Hierbij staat voorop dat niet-naleving van de AVG grote gevolgen kan hebben.¹⁰ De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan bij overtredingen met betrekking tot de rechten van betrokkenen, al dan niet na een klacht van een betrokkene te hebben ontvangen, administratieve boetes opleggen tot € 20 miljoen of, voor een onderneming, tot 4% van de totale wereldwijde jaaromzet in het voorgaande

* Minke Reijneveld is als promovenda verbonden aan het Onderzoekcentrum Onderneming & Recht, Radboud Universiteit en de interdisciplinair research hub on Privacy, Security and Data Governance, Radboud Universiteit. Alle onlinebronnen in dit artikel zijn het laatst bekeken op 21 juli 2020.

1. Vgl. M.D. Reijneveld, “De AVG is een prima wet, maar in een faillissement werkt het niet” – Interview met MC Slotervaart-curator Marlous de Groot, *FIP* 2020/265, p. 31-34, 31, waarin telefoons, kopieer- en MRI-apparaten worden genoemd als voorbeelden.
2. Artikel 4 sub 2 AVG.
3. Zie uitgebreid M.D. Reijneveld, ‘De faillissementscurator en persoonsgegevens’, *AA* 2019, afl. 7, p. 614-623 en F.M.J. Verstijlen, ‘De curator en de AVG’, *TvI* 2018/50, p. 321-327. Zie ook Rb. Midden-Nederland 26 maart 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:1107, r.o. 3.7.
4. Artikel 4 sub 1 AVG.
5. Artikel 12 AVG.
6. In de Engelse faillissementsprocedure van een onderneming uit de Lehman-Group werd zelfs becijferd dat de curatoren £ 40 000 per maand kwijt waren aan de inwilliging van inzageverzoeken: EWHC (Chancery Division) 8 augustus 2013, 2485 (*Southern Pacific Personal Loans Ltd*), par. 10.
7. Vgl. Reijneveld, *FIP* 2020/265, p. 32.
8. Zie ook C. Weiß & N. Reisener, *Datenschutz in der Insolvenzkanzlei* (ZIP Praxisbuch), Köln: RWS Verlag 2019, rn. 469.
9. Vgl. Verstijlen, *TvI* 2018, p. 326. Zie ook: ‘Curatoren Slotervaartziekenhuis over patiëntgegevens en de impact van de AVG op de faillissementsafwikkeling’ via [cms.law.nl/NLD/News-Information/Curatoren-Slotervaartziekenhuis-over-patientgegevens-en-de-impact-van-de-AVG-op-de-faillissementsafwikkeling](https://www.cms.law.nl/NLD/News-Information/Curatoren-Slotervaartziekenhuis-over-patientgegevens-en-de-impact-van-de-AVG-op-de-faillissementsafwikkeling).
10. Of deze aansprakelijkheid q.q. of pro se is, valt buiten het bereik van dit artikel.

boekjaar.¹¹ Daarnaast voorziet de AVG in een schadevergoedingsrecht voor betrokkenen voor iedere schade die zij lijden ten gevolge van een inbreuk op de AVG.¹² Het is dus in beginsel in het belang van de boedel om verplichtingen onder de AVG na te komen, hoe kostbaar ze ook zijn.¹³

De vraag die in deze bijdrage centraal staat, is welke mogelijkheden de curator heeft om op een doelmatige wijze de verplichtingen met betrekking tot de rechten van betrokkenen na te leven. Doelmatig betekent in deze context dat de curator in staat is om de verplichtingen tegen relatief beperkte kosten na te leven. Ik behandel daarbij zowel het geldende als het wenselijke recht. Om de vraag te beantwoorden, ga ik eerst nader in op de rechten van de betrokkene (§ 2). In § 3 bekijk ik wanneer een betrokkene een recht kan invoeren tegen de curator. Daarna bespreek ik de verplichtingen van de faillissementscurator die samenhangen met die rechten van betrokkenen (§ 4). In § 5 bespreek ik al bestaande mogelijkheden voor de curator om verzoeken doelmatig af te handelen. In § 6 ga ik in op de toelaatbaarheid van een wettelijke faillissementsuitzondering. Ik analyseer daarbij drie potentiële oplossingen: (i) een beperking van het aantal rechten dat betrokkenen tijdens faillissement kunnen invoeren, (ii) een recht op een redelijke vergoeding voor de curator jegens de betrokkene en (iii) een verlenging van de termijn waarbinnen rechten ingewilligd moeten worden. Ik concludeer dat voor de eerste optie in een beperkt aantal gevallen ruimte bestaat en voor de laatste optie meer ruimte is. Ik sluit af met een synthese (§ 7).

2. De rechten van de betrokkene

De ‘betrokkene’ is een van de centrale partijen binnen de AVG. Het is de natuurlijke persoon wiens persoonsgege-

vens worden verwerkt.¹⁴ Persoonsgegevens zijn alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.¹⁵ Een verwerking is iedere bewerking met betrekking tot persoonsgegevens.¹⁶ Iedere natuurlijke persoon van wie tijdens faillissement persoonsgegevens worden verwerkt, is een betrokkene. Dit zijn niet alleen bestuurders, aandeelhouders en werknemers van de gefailleerde, maar bijvoorbeeld ook klanten, leveranciers, consumenten en concurrenten. Van deze betrokkenen kunnen tal van persoonsgegevens worden verwerkt.

De betrokkene heeft op basis van de AVG een aantal rechten die hij kan invoeren ten opzichte van iedere verwerkingsverantwoordelijke. Deze rechten geven de betrokkene de mogelijkheid de verwerking van zijn persoonsgegevens tot op zekere hoogte te controleren.¹⁷ Zij verschaffen hem een vorm van ‘empowerment’¹⁸ en informatieve zelfbeschikking.¹⁹ De betrokkene bevindt zich vaak in een relatief zwakke positie ten opzichte van degene die zijn persoonsgegevens verwerkt.²⁰ Hij is een natuurlijke persoon, terwijl de verwerkingsverantwoordelijke doorgaans een grotere partij is die gegevens verwerkt van veel verschillende betrokkenen. De rechten van de betrokkene kunnen de ongelijkheid verminderen tussen de verwerkingsverantwoordelijke en de betrokkene.²¹ Daarnaast fungeren de rechten als handhavingsmechanisme om te bewerkstelligen dat de verwerkingsverantwoordelijke de AVG naleeft.²² Ook dienen de rechten ertoe te bevorderen dat het voor betrokkenen duidelijk en voorzienbaar is hoe hun persoonsgegevens verwerkt worden.²³

Gedurende een faillissement is de curator een verwerkingsverantwoordelijke.²⁴ De betrokkene kan zijn rechten dan ook invoeren tegen de curator. Ik bespreek deze rechten, voor zover relevant in faillissement, kort.²⁵

11. Artikel 83 lid 5 AVG. De AP kan tevens een verwerkingsverantwoordelijke berispen of gelasten een verzoek alsnog in te willigen, zie artikel 58 lid 2 AVG.
12. Artikel 82 AVG.
13. Op het eventuele verschil in faillissementsrechtelijke status tussen een boete, een vordering tot schadevergoeding en de kosten die gepaard gaan met nakoming van de AVG wordt in dit artikel niet ingegaan.
14. Artikel 4 sub 1 AVG.
15. Artikel 4 sub 1 AVG.
16. Artikel 4 sub 2 AVG.
17. G.-J. Zwenne & I. Brouwer, ‘Wie gaat er over onze privacy? Wijzelf of onze Privacytoezichthouder?’, *IR* 2018, afl. 3, 107-108, 107. Europese Commissie, ‘How does the data protection reform strengthen citizens’ rights?’ Factsheet 2016; H. Uršič Vrabc, *Uncontrollable: Data subject rights and the data-driven economy* (diss. Leiden), 2019, 85 e.v./ch. 4; C. Lazaro & D. Le Métayer, ‘Control over personal data: true remedy or fairytale?’, *SCRIPTed* 2015, afl. 1, p. 3-34, 23-24.
18. C. Quelle, ‘Not just user control in the General Data Protection Regulation. On controller responsibility and how to evaluate its suitability to achieve fundamental rights protection’, via semanticscholar.org/paper/Not-just-user-control-in-the-General-Data-.-On-and-Quelle/2eebf1efca870fc524b381010c97712f98e89419, p. 3; ABRvS 2 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3331. In hoeverre de AVG daadwerkelijk de controle van het individu centraal stelt, is onderwerp van debat. Zie onder meer B. van der Sloot, ‘Do data protection rules protect the individual and should they? An assessment of the proposed General Data Protection Regulation’, *IDPL* 2014, afl. 4, p. 307-324; N.N. Purpova, *Property rights in personal data: A European perspective*, Oisterwijk: BOXPress BV 2011.
19. Zie bijvoorbeeld P.H. Blok, *Het recht op privacy*, Den Haag: BJu 2002 en E. Dommering, ‘Recht op persoonsgegevens als zelfbeschikkingrecht’, in: J.E.J. Prins (red.), *16 miljoen BN’ers? Bescherming van persoonsgegevens in het digitale tijdperk*, Leiden: Stichting NJCM-Boekerij 2010, p. 83-99.
20. P.T.J. Wolters, ‘De rechten van de betrokkene onder de AVG’, *TvC* 2018, afl. 3, p. 130-140, 131.
21. European Union Agency for Fundamental Rights & Council of Europe, *Handbook on European data protection law*, Luxembourg: Publications Office of the European Union 2018, p. 205.
22. Quelle 2016, p. 4.
23. Vgl. H. Nissenbaum, ‘Contextual Approach to Online Privacy’, *Dædalus* 2011, afl. 4, p. 32-48.
24. Zie uitbreider Reijneveld, *AA* 2019.
25. Zie uitbreider Wolters, *TvC* 2018.

2.1. De rechten kort besproken

Een belangrijk recht is het inzage-recht.²⁶ Door dit recht uit te oefenen, kan een betrokkene zicht houden op de verwerking van zijn persoonsgegevens en de rechtmatigheid daarvan controleren.²⁷ Iedere betrokkene heeft het recht om van de verwerkingsverantwoordelijke uitsluitend te verkrijgen over het al dan niet verwerken van zijn of haar persoonsgegevens. Dit verzoek om informatie hoeft niet te worden gerechtvaardigd en is aan geen enkel vormvereiste onderworpen.²⁸ Het recht op inzage is hiermee een laagdrempelige manier om informatie te verkrijgen.²⁹ Op verzoek van de betrokkene moet de verwerkingsverantwoordelijke een kopie verstrekken van de verwerkte persoonsgegevens of de betrokkene op een andere manier in staat stellen kennis te nemen van zijn gegevens en te controleren of zij in overeenstemming met de AVG zijn verwerkt.³⁰ De concrete vorm waarin de gegevens worden verstrekt, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval.³¹ Verder moet de verwerkingsverantwoordelijke informatie geven over onder meer de verwerkingsdoeleinden, de verwerkte categorieën van persoonsgegevens, de opslagtermijn en de bron van de gegevens.³² De verstrekking van de kopie is kosteloos, tenzij het verzoek kennelijk ongegrond of buitensporig is.³³ Het inzage-recht vormt vaak de poort naar de andere rechten van de betrokkene.³⁴

De betrokkene heeft, al dan niet na gebruik van zijn inzage-recht, verschillende mogelijkheden om de verwerking van zijn persoonsgegevens te beperken, te veranderen of

daartegen bezwaar te maken.³⁵ Wanneer de betrokkene de juistheid van bepaalde persoonsgegevens betwist, kan hij de verwerkingsverantwoordelijke verzoeken die persoonsgegevens te rectificeren.³⁶ Dit recht stelt de betrokkene tevens in staat om onvolledige persoonsgegevens te completeren.

Het recht op verwijdering (de AVG spreekt van gegevenswissing en vergetelheid)³⁷ geeft de betrokkene de bevoegdheid om in een aantal gevallen door de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens te laten verwijderen.³⁸ Naast het recht op gegevensverwijdering heeft de betrokkene in bepaalde gevallen ook het recht om, op verzoek, de verwerking van zijn persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijke te laten beperken.³⁹ De verwerkingsverantwoordelijke mag de persoonsgegevens dan (tijdelijk) niet meer verwerken, maar hoeft ze ook (nog) niet te wissen.⁴⁰

De betrokkene heeft voorts het recht om de persoonsgegevens die een verwerkingsverantwoordelijke van hem heeft, te ontvangen. Dit wordt het recht om gegevens over te dragen of het recht op dataportabiliteit genoemd.⁴¹ Dit recht geeft de betrokkene de mogelijkheid om, wanneer een verwerking berust op toestemming of een contract,⁴² zijn eigen, aan een verwerkingsverantwoordelijke verstrekte⁴³ persoonsgegevens te ontvangen in een gestructureerde, gangbare en machineleesbare⁴⁴ vorm. De betrokkene kan zijn persoonsgegevens dan overdragen aan een andere

26. Artikel 15 AVG. Zie bijv. HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4196 (*Verzoekster/The Royal Bank of Scotland en ABN AMRO*); ABRvS 30 januari 2013, ECLI:NL:RVS:2017:1519 (*Appellante/College B&W Zevenaar*); Rb. Middelburg 21 december 2012, ECLI:NL:RBMID:2012:BZ5988; ABRvS 1 augustus 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX3309; HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4663 (*Dexia Bank Nederland*). Vgl. ook artikel 10 lid 3 Gw: 'De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgelegde gegevens en van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens. Aan het inzage-recht ligt het transparantiebeginsel ten grondslag', vgl. *Kamerstukken II 1997/98*, 25892, nr. 3, p. 9-10, 18-20.

27. Overweging 63 AVG.

28. Weiß & Reisener 2019, rn. 470. Zie ook HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4664, r.o. 3.4.

29. W.P. Wijers & A.J. Haasjes, 'Exhibitie in het (ondernemings)recht', *O&F* 2006/71, p. 49-62, 60.

30. HvJ EU 17 juli 2014, ECLI:EU:C:2014:2081 (Y.S.); Hof Den Haag 17 september 2019, ECLI:NL:GHDHA:2019:2398. Zie ook de overweging van de Hoge Raad dat de verwerkingsverantwoordelijke verplicht is om 'aan de betrokkene een volledig overzicht van de verwerkte persoonsgegevens te verschaffen [en] niet kan volstaan met de verstrekking van globale informatie, doch alle relevante informatie over de betrokkene moet verschaffen, hetgeen, afhankelijk van de omstandigheden, vaak zal kunnen – en zo nodig op aanwijzing van de rechter zal moeten – gebeuren door het verstrekken van afschriften, kopieën of uittreksels'; zie HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4663, r.o. 3.4, ECLI:NL:HR:2007:AZ4664 r.o. 3.4, ECLI:NL:HR:2007:BA3529, r.o. 3.6 (*Dexia-zaken*).

31. Rb. Den Haag 10 oktober 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:13029, r.o. 4.5.

32. Artikel 15 lid 1 AVG.

33. Artikel 12 lid 5 AVG. Voor bijkomende kopieën kan wel een redelijke vergoeding worden gevraagd. Zie § 5.2 en 6.3.

34. J. Ausloos & P. Dewitte, 'Shattering One-Way Mirrors. Data subject access rights in practice', *IDPL* 2018, afl. 1, p. 4-28. Vgl. Wolters, *TvC* 2018, p. 132 en HvJ EG 7 mei 2009, ECLI:EU:C:2009:293 (*Rotterdam/Rijkeboer*); HvJ EU 17 juli 2014, ECLI:EU:C:2014:2081 (Y.S.).

35. Zie voor deze indeling Uršič Vrabec 2019, par. 3.3.2.1.3.2.

36. Artikel 16 AVG.

37. Artikel 17 AVG.

38. Artikel 17 AVG. Deze gevallen zijn bijvoorbeeld wanneer de betrokkene zijn toestemming intrekt, de persoonsgegevens onrechtmatig verwerkt zijn, of de betrokkene bezwaar maakt tegen de verwerking van zijn persoonsgegevens (artikel 21 lid 1 en 2 AVG).

39. Artikel 18 AVG.

40. Zie uitbreider de website van de AP over het recht op beperking van de verwerking, via autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/gebruik-uw-privacyrechten/recht-op-beperking-van-de-verwerking.

41. Artikel 20 AVG.

42. Artikel 6 lid 1 sub a, artikel 9 lid 2 sub a en artikel 6 lid 1 sub b AVG.

43. 'Verstrekken' heeft een ruime betekenis, zie Artikel 29-werkgroep, 'Richtlijnen inzake het recht op gegevensoverdraagbaarheid', WP 242, 2016, p. 11-12.

44. '(...) een vorm die het voor u makkelijk maakt om uw gegevens te hergebruiken en door te geven aan een andere organisatie', zie Autoriteit Persoonsgegevens – recht op dataportabiliteit, via autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/gebruik-uw-privacyrechten/recht-op-dataportabiliteit.

verwerkingsverantwoordelijke.⁴⁵ Het doel van dit recht is het voorkomen van een ‘lock-in’ van persoonsgegevens en het stimuleren van het vrije verkeer van persoonsgegevens binnen de EU.⁴⁶ Het recht op dataportabiliteit is daarmee minder gericht op bescherming van privacy en meer op consumentenbescherming.

Tijdens faillissement verkrijgt de curator doorgaans zelf weinig persoonsgegevens van betrokkenen. In plaats daarvan verkrijgt hij persoonsgegevens die de failliet al onder zich hield. De AVG spreekt over ‘aan een verwerkingsverantwoordelijke verstrekte gegevens’ waarop het recht op dataportabiliteit van toepassing is.⁴⁷ Hiermee wordt niet gespecificeerd of dit dezelfde verwerkingsverantwoordelijke moet zijn als diegene tegen wie de betrokkene het recht op dataportabiliteit wil invoeren. Het is onduidelijk in hoeverre de curator in dit geval moet worden beschouwd als rechtsopvolger van de failliet. Gelet op de strekking van dit recht is het goed voorstelbaar dat de betrokkene dit recht niet in alle gevallen tegen de curator kan invoeren. Tegelijkertijd kan de betrokkene er wel een belang bij hebben om zijn persoonsgegevens te kunnen overdragen aan een andere verwerkingsverantwoordelijke, juist tijdens faillissement. Toch verwacht ik dat het recht op dataportabiliteit tijdens faillissementen geen grote rol zal spelen omdat betrokkenen hun verzoeken niet eenvoudig tot de curator kunnen richten.

Ook kan de betrokkene bezwaar maken tegen verwerkingen op basis van bepaalde grondslagen, namelijk de noodzaak voor de vervulling van een taak van algemeen belang en de gerechtvaardigde belangen van een verwerkingsverantwoordelijke of een derde.⁴⁸ Een betrokkene kan een verwerkingsverantwoordelijke dan verzoeken zijn persoonsgegevens niet meer te verwerken. Dit recht op bezwaar dient ertoe om een evenwicht te vinden tussen de rechten van de betrokkene en de gerechtvaardigde belangen van de verwerkingsverantwoordelijke of een derde.⁴⁹

Tot slot heeft de betrokkene het recht op een ‘menselijke blik’.⁵⁰ Dit betekent dat de betrokkene in beginsel niet

mag worden onderworpen aan een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking gebaseerd besluit, zoals profilering, waaraan voor hem rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft.⁵¹ Het doel van dit recht is om te voorkomen dat zonder menselijke tussenkomst een computer besluiten neemt die de betrokkene raken.⁵²

3. Reikwijdte van de rechten in faillissement

Iedere verwerking van persoonsgegevens vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van een verwerkingsverantwoordelijke.⁵³ De rechten van betrokkenen zijn alleen inroepbaar tegen een verwerkingsverantwoordelijke. Het is daarom van groot belang om vast te stellen waarvoor de curator precies verantwoordelijk is.

De verwerkingsverantwoordelijkheid van de faillissementscurator ziet op *eigen* verwerkingen. Een curator is niet verantwoordelijk voor een bestand met persoonsgegevens als zodanig, maar uitsluitend voor zijn verwerking van die persoonsgegevens.⁵⁴ Hij is géén verwerkingsverantwoordelijke voor verwerkingen die door de failliet zijn verricht.⁵⁵ De betrokkene kan zijn rechten alleen invoeren tegen de curator wanneer die zien op verwerkingen waarvoor de curator verwerkingsverantwoordelijke is.

De curator verkrijgt de zeggenschap over de administratie van de failliet.⁵⁶ Deze verkrijging is een verwerking, evenals het doorzoeken of bewaren van die gegevens.⁵⁷ Doordat de curator persoonsgegevens gaat verwerken, krijgt hij ook de verplichting om verzoeken van betrokkenen te beantwoorden. Een betrokkene kan zich dus tot een curator wenden om zijn rechten uit te oefenen met betrekking tot de verwerkingen die de curator heeft uitgevoerd. Een inzageverzoek van een betrokkene tegen de curator ziet bijvoorbeeld alleen op de verwerkingsdoel-einden waarvoor de curator persoonsgegevens verwerkt,

45. Artikel 20 AVG; overweging 68 AVG. Zie uitgebreid: P. de Hert e.a., ‘The right to data portability in the GDPR: Towards user-centric interoperability of digital services’, *Computer Law & Security Review* 2018, p. 193-203; Artikel 29-werkgroep, ‘Richtlijnen inzake het recht op gegevensoverdraagbaarheid’, WP 242, 2016 (rev. 2017).

46. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, COM(2018)43 final/2, p. 3; Verstijlen, *Tvl* 2018, 326.

47. Over de betekenis van deze woorden is weinig bekend. De Artikel 29-werkgroep besteedt in zijn advies geen woorden aan het geval dat persoonsgegevens worden overgedragen aan een andere verwerkingsverantwoordelijke, zie Artikel 29-werkgroep, ‘Richtlijnen inzake het recht op gegevensoverdraagbaarheid’, WP 242, 2016.

48. Artikel 21 AVG; artikel 6 lid 1 sub e en f AVG.

49. European Union Agency for Fundamental Rights & Council of Europe 2018, p. 230; HvJ EU 13 mei 2014, ECLI:EU:C:2014:317, r.o. 81 (*Google Spain*).

50. Artikel 22 AVG.

51. Artikel 22 lid 1 AVG. Zie ook overweging 71 AVG.

52. Hiervan is sprake wanneer op basis van automatisch verwerkte persoonsgegevens een besluit wordt genomen. De AP noemt als voorbeelden op haar website de automatische beoordeling van een online ingediende kredietaanvraag en de verwerking van sollicitaties via internet zonder menselijke tussenkomst, zie autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/gebruik-uw-privacyrechten/recht-op-menselijke-blik-bij-besluiten.

53. OECD, ‘Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data’, 1980.

54. Zie ook Reijneveld, *AA* 2019, 616.

55. EWHC (Chancery Division) 8 augustus 2013, 2485 (*Southern Pacific Personal Loans Ltd*), par. 18-35; EWHC (Chancery Division) 17 april 2019, 954 (*Green*), par. 71.

56. Zie artikel 105a en 105b Fw.

57. Zie artikel 4 sub 2 AVG.

niet op de verwerkingsdoeleinden waarvoor de failliet de persoonsgegevens verwerkte.⁵⁸

Het kan voorkomen dat een curator bepaalde persoonsgegevens doorgeeft aan een derde – bijvoorbeeld een overnemende partij – en daarna verwijdert, of verwijdert omdat hij de persoonsgegevens niet meer nodig heeft en daardoor niet meer kan voldoen aan bepaalde verzoeken van betrokkenen. In beginsel is dit in lijn met de AVG: de beginselen van minimale gegevensverwerking en opslagbeperking vereisen dat persoonsgegevens verwijderd worden zodra het niet meer noodzakelijk is om ze te bewaren.⁵⁹ Ook artikel 11 AVG schrijft voor dat persoonsgegevens niet hoeven te worden bewaard louter om aan verzoeken van betrokkenen te voldoen. Dit betekent echter niet dat de curator ook ‘onder verzoeken uit kan komen’ door persoonsgegevens te verwijderen. Er zijn hierbij verschillende situaties te onderscheiden. Als een betrokkene een verzoek bij de curator indient op het moment dat de betreffende persoonsgegevens al zijn verwijderd, kan de curator dat berichten aan de betrokkene. Het kan ook voorkomen dat een curator persoonsgegevens verwijderd of overdraagt en er na enige tijd achter komt dat er nog een verzoek openstaat, waarop niet meer gereageerd kan worden. In die gevallen handelt de curator mijns inziens niet in strijd met de AVG. Hij heeft de beginselen van dataminimalisatie en opslagbeperking juist nageleefd. Wel kan hij, wanneer hij persoonsgegevens heeft overgedragen, het verzoek doorgeven aan degene aan wie de persoonsgegevens zijn verstrekt en de betrokkene daarvan op de hoogte stellen. Die derde is immers de nieuwe verwerkingsverantwoordelijke.

De curator mag echter niet de uitoefening van de rechten van betrokkenen bewust frustreren. Zo mag hij niet, nadat een verzoek is binnengekomen, de betreffende persoonsgegevens verwijderen waardoor hij niet langer aan het verzoek kan voldoen.⁶⁰ Artikel 12 lid 2 AVG verlangt dat de verwerkingsverantwoordelijke de uitoefening van de rechten van de betrokkenen faciliteert. Hiervan is geen sprake als betrokkenen worden tegengewerkt bij het uitoefenen van hun rechten. Dergelijk handelen is strijdig

met de beginselen van behoorlijkheid en transparantie.⁶¹ Daarnaast mag het beginsel van dataminimalisatie niet worden misbruikt om aan verzoeken van betrokkenen te ontkomen. De curator ontzegt betrokkenen in dat geval ook hun rechten ter controle, terwijl deze rechten en de bijbehorende controle een belangrijk deel van de AVG zijn.⁶²

4. In het verlengde van rechten voor de betrokkene: verplichtingen voor de curator

De betrokkene heeft op basis van de AVG een behoorlijk aantal rechten tot zijn beschikking. De AVG bevat daarnaast een groot aantal verplichtingen voor verwerkingsverantwoordelijken. Een deel van deze verplichtingen heeft betrekking op de rechten van betrokkenen. Hierna bespreek ik die verplichtingen.

4.1. Informatieverstrekking aan de betrokkene

De verwerkingsverantwoordelijke curator moet betrokkenen uit eigen beweging op behoorlijke, begrijpelijke en transparante wijze informeren over de verwerking van hun persoonsgegevens.⁶³ Hij moet hen onder andere informeren over de aan hen toekomende rechten.⁶⁴

De AVG maakt daarbij onderscheid tussen gegevens die rechtstreeks worden verzameld bij de betrokkene en gegevens die via een derde worden verkregen. Wanneer de curator persoonsgegevens direct bij de betrokkene verzamelt, moet hij hen op het moment van verkrijging informeren over hun rechten.⁶⁵ Verkrijgt de curator de persoonsgegevens niet rechtstreeks van de betrokkene, dan moet hij de betrokkene informeren, uiterlijk binnen een maand nadat hij zijn persoonsgegevens heeft verkregen én voorafgaand aan de eerste verwerking.⁶⁶ Een voorbeeld van dit laatste geval is de verkrijging door de curator van persoonsgegevens die de failliet heeft verzameld en die onderdeel uitmaken van zijn bedrijfsadministratie.⁶⁷

Op de verplichting tot informeren bestaat een aantal uitzonderingen. Wanneer gegevens worden verzameld bij de betrokkene, hoeft de curator geen informatie te ver-

58. Artikel 15 lid 1 sub a AVG. De failliet blijft verwerkingsverantwoordelijke voor zijn eigen verwerkingen. De betrokkene hoeft hier overigens geen rekening mee te houden en dit ook niet aan te geven in zijn verzoek. Omdat de curator de gehele administratie van de failliet overneemt, zal de betrokkene vaak alsnog inzage kunnen krijgen in alle persoonsgegevens die de failliet van hem verwerkte. Dit is bijvoorbeeld anders als bepaalde persoonsgegevens buiten de boedel vallen, of de curator geen toegang kan krijgen tot een deel van de persoonsgegevens.

59. Artikel 5 lid 1 sub c en e AVG.

60. Vgl. het oordeel van de Deense gegevensbeschermingsautoriteit (Datatilsynet), 5 mei 2020, ‘JobTeam indstillet til bøde’, via datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2020/maj/jobteam-indstillet-til-boede/. De Datatilsynet gaf JobTeam A/S een boete van DKK 50 000 omdat het bedrijf, in de periode nadat een betrokkene een verzoek om inzage had gedaan en voordat het bedrijf had gereageerd op dat verzoek, persoonsgegevens verwijderde die onder het verzoek vielen.

61. Vgl. EWHC (Chancery Division) 8 augustus 2013, 2485 (*Southern Pacific Personal Loans Ltd*), par. 70: ‘Provided that adequate publicity is given to such notification and sufficient time allowed for the submission of proofs, the liquidators will be entitled to proceed with the distribution of assets without regard to any possible claims which have not been notified to them. Consistently, they will be entitled to dispose of all the data regarding redeemed loans, *save for such data as is required to deal with such claims as may be lodged*. The liquidators are not under a duty to retain data so that it can remain available to be mined by former customers or claims handling companies with a view to making claims against third parties’ (cursivering – MR).

62. Zie overweging 11 AVG. Het zal vermoedelijk niet eenvoudig zijn voor betrokkenen om aan te tonen dat de curator hun rechten bewust frustreert of daar misbruik van maakt.

63. Artikel 12 AVG. Zie uitgebreid P. Voigt & A. von dem Bussche, *The EU General Data Protection Regulation (GDPR). A Practical Guide*, Cham: Springer International Publishing 2017, p. 89 en 142. Vgl. ook Weiß & Reisener 2019, rn. 395.

64. Artikel 13 lid 2 en artikel 14 lid 2 AVG.

65. Artikel 13 lid 1 AVG.

66. Artikel 14 lid 3 en 4 AVG.

67. Vgl. artikel 105a Fw.

strekken die de betrokkene al heeft.⁶⁸ Als de persoonsgegevens van een derde komen, hoeft de curator de betrokkenen niet te informeren wanneer zij al over de informatie beschikken,⁶⁹ het verkrijgen van de gegevens uitdrukkelijk is voorgeschreven in de wet en die wet ook voorziet in passende maatregelen om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen, of het verstrekken van de informatie onmogelijk blijkt⁷⁰ of onevenredig veel inspanning zou vergen.⁷¹ Van de twee eerstgenoemde uitzonderingen zal in faillissement niet vaak sprake zijn. Wel kan het onmogelijk of onevenredig inspannend zijn om betrokkenen te informeren. Zo kan de curator persoonsgegevens verkrijgen van betrokkenen van wie hij geen contactgegevens heeft, bijvoorbeeld bij gebruik van *trackingcookies* door de failliet. Ook kunnen tijdens faillissement veel verschillende betrokkenen op hetzelfde moment moeten worden geïnformeerd – bijvoorbeeld alle (voormalig) klanten van een onderneming – wat een onevenredige inspanning kan zijn. De curator hoeft dan niet iedereen individueel te berichten. Hij kan volstaan met het publiceren van de informatie op een website.⁷²

De curator moet dus bijna altijd betrokkenen informeren, al dan niet via een website. Aan deze verplichting is mijns inziens echter betrekkelijk eenvoudig te voldoen. Een gangbare vorm van informatieverstrekking is een privacyverklaring.⁷³ De AP stelt zelfs dat een onlineprivacyverklaring ‘de beste manier [is] om er zeker van te zijn dat uw informatie voor de meeste mensen goed vindbaar is’.⁷⁴ De curator kan zich in een privacyverklaring richten tot verschillende groepen van betrokkenen. Daarnaast mag een privacyverklaring redelijk algemeen geformuleerd zijn. De curator kan één privacyverklaring gebruiken die geschikt is voor alle (bestaande en toekomstige) faillissementen die hij afwikkelt. Deze privacyverklaring moet wel beknopt, transparant en begrijpelijk zijn.⁷⁵ Zij moet begrepen kunnen worden door ‘een gemiddeld lid

van het beoogde publiek’⁷⁶ en in duidelijke en eenvoudige taal opgesteld zijn.⁷⁷

4.2. *Faciliteren van de uitoefening van rechten*

Naast informatieverstrekking verlangt de AVG ook van de verwerkingsverantwoordelijke dat hij de uitoefening van de rechten door de betrokkene faciliteert.⁷⁸ Het is onvoldoende om slechts aan een betrokkene mede te delen dat hij bepaalde rechten heeft en verder niets te doen.⁷⁹ De curator moet kosteloos informatie verstrekken, maatregelen treffen en reageren op verzoeken.⁸⁰ Hierop bestaat slechts een uitzondering in het geval dat een betrokkene kennelijk ongegronde of buitensporige verzoeken doet.⁸¹ De curator moet daarnaast ervoor zorgen dat betrokkenen in staat worden gesteld om een verzoek in te dienen. Dit kan zowel digitaal als in fysieke vorm, maar de geboden regeling moet ‘passend zijn voor de context en de aard van de betrekking en interacties tussen de verwerkingsverantwoordelijke en een betrokkene’.⁸² Als er digitaal contact was tussen de schuldenaar en de betrokkene, dient de curator de mogelijkheid te bieden om verzoeken online in te dienen.⁸³

4.3. *Reageren op verzoeken*

De AVG vereist dat de curator binnen een maand reageert op verzoeken van betrokkenen.⁸⁴ Aan die reactie worden bovendien voorwaarden gesteld. Wanneer een verzoek wordt gedaan, dient de curator met voldoende zekerheid vast te stellen of het inderdaad de betrokkene betreft.⁸⁵ De betrokkene mag in beginsel slechts informatie over zijn eigen persoonsgegevens ontvangen. De curator moet daartoe een authenticatiesysteem gebruiken waarmee de betrokkene kan worden geïdentificeerd.⁸⁶ In sommige gevallen is identificatie eenvoudig. Als een betrokkene zich aanmeldt op de door ‘de verwerker van de gegevens aangeboden onlinedienst’, staat zijn

68. Artikel 13 lid 4 AVG.

69. De curator moet in dat geval wel aantonen dat de betrokkene al over alle informatie beschikt, aldus de Britse DPA via ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/the-right-to-be-informed/are-there-any-exceptions/#id2. De curator verwerkt persoonsgegevens voor andere doeleinden dan de failliet, dus de privacyverklaring van de failliet kan niet als argument dienen.

70. Bijvoorbeeld omdat de curator geen contactgegevens heeft van betrokkenen.

71. Artikel 14 lid 5 AVG.

72. Overweging 58 AVG. Ook in zulke gevallen kan er alsnog voor gekozen worden de betrokkenen wel allemaal te informeren. Zie bijvoorbeeld het faillissement van het MC Slotervaart, waar de curatoren iedere patiënt per brief informeerden, Reijneveld, *FIP* 2020/265, p. 33.

73. Zie de website van de Autoriteit Persoonsgegevens onder ‘Recht op informatie’.

74. Autoriteit Persoonsgegevens, Hoe stelt u een privacyverklaring op? Via autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/algemene-informatie-avg/rechten-van-betrokkenen#hoe-stelt-u-een-privacyverklaring-op-6255.

75. Artikel 12 lid 1 AVG.

76. Artikel 29-werkgroep, ‘Richtsnoeren inzake transparantie overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679’, WP 260, 2017, p. 8.

77. Vgl. artikel 12 lid 1 AVG.

78. Artikel 12 lid 2 AVG; overweging 59 AVG.

79. Opinion of 12 September 2011 on the updated notification concerning administrative inquiries and disciplinary proceedings within the Court of Justice: ‘La simple citation de ces droits ne suffit pas, car il est nécessaire d’expliquer adéquatement les moyens de les garantir ainsi que les limitations de ces droits qui sont applicables dans le cadre des traitements en question.’

80. Artikel 12 lid 5 AVG.

81. Zie daarover § 4.3.

82. Artikel 29-werkgroep, ‘Richtsnoeren inzake transparantie overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679’, WP 260, 2017, p. 31.

83. Overweging 59 AVG.

84. Artikel 12 lid 3 AVG.

85. Artikel 12 lid 6 AVG.

86. Zie uitgebreid M. Voulon, ‘Digitalisering en het Nederlands Burgerlijk Wetboek’, in: *Preadviezen* (Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland), Den Haag: Boom Juridische uitgeverij 2017, p. 311-348, 325 e.v. Zie bijvoorbeeld ook de definities gegeven in artikel 3 eIDAS-verordening (Verordening (EU) 910/2014).

identiteit voldoende duidelijk vast.⁸⁷ De curator kan de identiteit van betrokkenen die inloggen op hun bestaande onlineaccounts bij de failliet dus betrekkelijk eenvoudig vaststellen. Wanneer dat niet het geval is, kan het tijd en geld kosten om betrokkenen te identificeren. Als de curator kan aantonen dat hij niet in staat is de betrokkene te identificeren, kan hij weigeren aan het verzoek te voldoen.⁸⁸ De curator moet in dit identificatieproces een zekere balans vinden. De authenticatie van een betrokkene mag geen onnodig obstakel vormen voor de uitoefening van zijn rechten.⁸⁹ Tegelijkertijd mag de curator niet té eenvoudig de identificatie van de betrokkene nalaten ten gunste van een snellere of gemakkelijkere behandeling van het verzoek.⁹⁰ Daardoor zou de gegevensbescherming van derden in het gedrang kunnen komen.

Nadat de curator de identiteit van de betrokkene heeft vastgesteld, moet hij in beginsel onverwijld maar ten laatste binnen één maand reageren op zijn verzoek.⁹¹ Afhankelijk van de complexiteit en het aantal verzoeken kan de curator die termijn met nog eens twee maanden verlengen.⁹²

Ook inhoudelijk is de reactie van de curator aan voorwaarden gebonden, vooral wanneer een betrokkene gebruikmaakt van zijn rechten op inzage en dataportabiliteit. Uitoefening van deze rechten mag geen afbreuk doen aan de rechten en vrijheden van anderen.⁹³ Dat betekent dat de curator in de verstrekte kopie niet op onrechtmatige wijze persoonsgegevens van anderen mag doorgeven aan de betrokkene. Dit moet echter niet te strikt worden geïnterpreteerd en betekent niet dat een betrokkene geen recht op inzage heeft als deze inzage ook persoonsgegevens van derden bevat.⁹⁴ De belangen van een derde worden bijvoorbeeld niet geschaad als uit de inzage blijkt dat een betrokkene ooit contact heeft gehad met de derde. De curator kan echter niet volstaan met het simpelweg doorsturen van alle beschikbare persoonsgegevens van de betrokkene. Als hij besluit dat bepaalde informatie niet of niet volledig aan de betrokkene kan worden verstrekt, moet hij kenbaar maken dat er informatie ontbreekt en uitleggen waarom dat zo is.⁹⁵ Een betrokkene heeft in beginsel ook recht op een kopie waarin persoonsgegevens van derden zwart zijn gemaakt als dat de meest effectieve wijze is waarop hij zo volledig mogelijk zijn recht op inzage kan uitoefenen.⁹⁶ Wat betreft de communicatie met betrokkenen gelden dezelfde inhoudelijke

eisen voor heldere communicatie als hierboven al besproken zijn met betrekking tot de privacyverklaring.⁹⁷

5. Mogelijkheden om verzoeken doelmatig te behandelen

De kosten die gepaard gaan met de naleving van bovenstaande verplichtingen komen tijdens faillissement ten laste van de aanwezige baten. De curator kan ze niet verhalen op de betrokkenen. De AVG vereist immers dat betrokkenen kosteloos hun rechten mogen inroepen. Dit zorgt ervoor dat de faillissementscurator de rechten van betrokkenen inwilligt op kosten van de gezamenlijke schuldeisers, of, in geval van een negatieve boedel, op kosten van de boedelschuldeisers, hemzelf daaronder begrepen. Daarnaast kan naleving van de rechten van betrokkenen een tijdrovende bezigheid zijn voor de curator. Hoewel ook dit deels een financieel probleem is, concurreren de rechten van betrokkenen op die manier ook met de tijdsinspanningen die gemoeid gaan met het realiseren van een doorstart of het afwikkelen van het faillissement. Bovendien is met de doelmatige afwikkeling van een faillissement ook een maatschappelijk belang gediend. Al met al zijn de rechten van betrokkenen lastig in te passen in de taak van de curator als belangenbehartiger van de gezamenlijke schuldeisers die op doelmatige wijze het faillissement afwikkelt.

De AVG vereist echter dat de curator óók handelt ten behoeve van de betrokkene. Het recht op gegevensbescherming wordt onder meer gewaarborgd in artikel 8 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 10 Gw, artikel 8 EVRM en artikel 10 IVBPR. Het recht op gegevensbescherming is daarmee een fundamenteel recht. De rechten van betrokkenen zijn een elementair onderdeel van het stelsel van de AVG.⁹⁸ Zij kunnen niet eenvoudig opzij worden geschoven. Dit geldt ook tijdens faillissement.⁹⁹ Juist dan hebben betrokkenen het recht om een zekere controle te behouden over de verwerking van hun persoonsgegevens door de curator.

De AVG geeft wel enkele mogelijkheden om verzoeken doelmatig te behandelen. In enkele gevallen kan de curator een verzoek van een betrokkene weigeren of beperken. Daarnaast kan hij zijn reactietermijn verlengen en contractueel een derde inschakelen om verzoeken af te handelen.

87. Overweging 57 AVG.

88. Artikel 12 lid 3 AVG.

89. J. Ausloos, R. Mahieu & M. Veale, 'Getting Data Subject Rights Right. A submission to the European Data Protection Board from international data rights academics, to inform regulatory guidance' *JIPITEC* 2019, afl. 10, p. 308.

90. Vgl. CBP, 'advies inzage vaststellen identiteit conform 37 lid 2 WBP', z2002-1511, 2002, p. 2.

91. Artikel 12 lid 3 AVG; overweging 59 AVG.

92. Zie Weiß & Reisener 2019, rn. 474.

93. Artikel 15 lid 4 en artikel 20 lid 4 AVG.

94. Artikel 29-werkgroep, 'Richtlijnen inzake het recht op gegevensoverdraagbaarheid', WP 242, 2016, p. 11.

95. Zie de brieven van de AP inzake de last onder dwangsom en invorderingsbeschikking tegen TGB, beide te vinden via 'TGB betaalt dwangsom niet na voldoen aan inzageverzoek', 2018 autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/nieuws/tgb-betaalt-dwangsom-na-niet-voldoenaan-inzageverzoek.

96. Zie HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4663, ECLI:NL:HR:2007:AZ4664, ECLI:NL:HR:2007:BA3529 (*Dexia-zaken*). Zie ook: P.J.A. de Hert e.a., 'De WBP na de *Dexia*-uitspraken', *P&I* 2007, afl. 4.

97. Zie § 3.2. Zie artikel 12 lid 1 AVG.

98. Dit volgt uit verschillende adviezen van de EDPS, bijvoorbeeld EDPS, 'Report on the exercise of data subjects' rights in relation to Eurodac', 2019 via edps.europa.eu. Zie ook overweging 11 AVG.

99. Vgl. M.A.R. Martens, 'De verkoop van klantenbestanden door de curator', *TvJ* 2018, afl. 9.

5.1. Contractuele taakverdeling

De curator heeft verschillende mogelijkheden om contractueel een taakverdeling te bewerkstelligen. Ik onderscheid twee verschillende situaties: het outsourcen van de verplichtingen aan een derde¹⁰⁰ en het maken van afspraken met een doorstarter of overnemende partij. Voor de curator maakt het uiteindelijk niet veel uit met welke partij hij een taakverdeling maakt: hij blijft verantwoordelijk voor de reactie op verzoeken van betrokkenen over verwerkingen die hijzelf heeft uitgevoerd. De curator blijft in deze gevallen verwerkingsverantwoordelijke: hij bepaalt immers nog steeds welke persoonsgegevens voor welk doeleinde worden verwerkt.

Een derde die ten behoeve van een verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt, is een verwerker.¹⁰¹ De verwerker handelt ‘onder het gezag’ van de curator.¹⁰² Indien de curator een verwerker inschakelt, moet hij een verwerkersovereenkomst sluiten met die verwerker.¹⁰³ In een verwerkersovereenkomst moet in ieder geval gespecificeerd staan de duur, aard en het doel van de verwerking, de soorten persoonsgegevens die worden verwerkt, de rechten en verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke en de categorieën van verwerking van de betrokkenen. Ook moet onder meer worden vastgelegd hoe de persoonsgegevens worden beveiligd en in welke landen data worden opgeslagen.¹⁰⁴ Het is van belang om dit goed vast te leggen, omdat de curator verantwoordelijk is voor verwerkingen door een verwerker.

De curator kan daarnaast afspraken maken met een doorstarter. Het is mogelijk dat de curator persoonsgegevens te gelde maakt door ze te verkopen als onderdeel van de onderneming.¹⁰⁵ Bij het overdragen van de persoonsgegevens aan een overnemer, kan de curator bedingen dat de overnemer de verplichtingen van de curator op basis van de AVG gedeeltelijk moet nakomen. De curator sluit dan weer een verwerkingsovereenkomst, bijvoorbeeld door in het overnamecontract vast te leggen dat de overnemende partij de verplichting op zich neemt om de bestaande verzoeken van derden af te handelen. Ook hier geldt dat een curator niet ontslagen wordt van de verantwoordelijkheid om de verzoeken voldoende af te handelen: hij blijft verantwoordelijk voor nakoming van de AVG voor zijn eigen verwerkingen.

De uitbesteding aan een derde kan al met al een doelmatige vervulling opleveren van de verplichtingen van de curator onder de AVG. Als een curator een gespecialiseerde partij inschakelt om verzoeken van betrokkenen af te handelen, kan dat een tijds- en geldbesparing opleveren. Als een curator persoonsgegevens overdraagt, ligt het vanuit een doelmatigheidsoogpunt voor de hand dat de overnemer het voortouw neemt in de afhandeling van de verzoeken, zeker in geval van voortzetting van de onderneming. Het is aan te bevelen dat een curator hier afspraken over maakt. Dit kan een aanzienlijke besparing opleveren van zowel tijd als kosten.

5.2. Beperkingen van verzoeken

Zoals hiervoor al kort aan de orde kwam, biedt de AVG (beperkte) mogelijkheden voor de verwerkingsverantwoordelijke om in bepaalde gevallen zijn reactietermijn te verlengen, een vergoeding te vragen of een verzoek te weigeren. De AVG stelt dat informatie in beginsel kosteloos wordt verstrekt en maatregelen kosteloos worden genomen. Wanneer een verzoek van een betrokkene echter kennelijk ongegrond of buitensporig is, mag de verwerkingsverantwoordelijke ofwel een redelijke vergoeding aanrekenen ofwel weigeren gevolg te geven aan het verzoek.¹⁰⁶

Een verzoek wordt niet snel aangemerkt als ‘kennelijk ongegrond’.¹⁰⁷ Het gebruik van de term ‘kennelijk’ duidt erop dat het zonder meer duidelijk moet zijn dat een verzoek ongegrond is. De Britse toezichthouder voor gegevensbescherming (ICO) spreekt bijvoorbeeld over verzoeken die kwaadwillig zijn of worden gebruikt om een organisatie lastig te vallen met geen ander doel dan het veroorzaken van verstoring.¹⁰⁸ In enkele rechterlijke uitspraken is een verzoek ook afgewezen vanwege misbruik van recht. Een geslaagd beroep op misbruik van recht leidt tot ongegrondheid van het verzoek.¹⁰⁹ Ongegrondheid moet niet te snel worden aangenomen; de verwerkingsverantwoordelijke zal feiten en omstandigheden moeten aandragen waaruit volgt dat sprake is van misbruik van bevoegdheid.¹¹⁰ Aangezien de betrokkene een verzoek om inzage niet hoeft te motiveren, kan het lastig zijn om voldoende bewijs te leveren.¹¹¹

Buitensporige verzoeken zijn met name repeterende verzoeken: identieke of overlappende verzoeken die el-

100. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een partij die gespecialiseerd is in de afhandeling van verzoeken van betrokkenen of de partij die de administratie van de failliet ook beheerde.

101. Artikel 4 sub 8 AVG.

102. Artikel 29 AVG. Zie uitbreider: T. van de Bunt & A. Srijbos, ‘De werkersovereenkomst onder de AVG’, *NJB* 2018/357.

103. Artikel 28 lid 3 AVG.

104. Artikel 28 lid 3 AVG. Zie voor een model T.J.M. de Weerd, *Modellen voor de Rechtspraak*, VIII.5.65 Verwerkersovereenkomst.

105. Vgl. Martens, *TvI* 2018.

106. Artikel 12 lid 5 AVG.

107. Zie bijvoorbeeld de Britse DPA (ICO) via ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-law-enforcement-processing/individual-rights/manifestly-unfounded-and-excessive-requests/. Zie ook LG Heidelberg 6 februari 2020, 4 O 6/19.

108. ICO, Manifestly unfounded and excessive requests, via ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-law-enforcement-processing/individual-rights/manifestly-unfounded-and-excessive-requests/.

109. In de zin van artikel 4:15 jo. 3:13 BW. Zie: Rb. Rotterdam 21 januari 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:483; Rb. Limburg 5 september 2019, ECLI:NL:RBLIM:2019:10535; Rb. Rotterdam 27 mei 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:4265; Hof Amsterdam 10 november 2005, ECLI:NL:GHAMS:2005:AU8223. Vgl. van voor de *Dexia*-zaken: A.K. Rank & A.J. Haasjes, ‘Misbruik van de Wet bescherming persoonsgegevens in civiele procedures tegen financiële instellingen’, *TvFR* 2005, afl. 12, p. 370-379, 375-377; Wijers & Haasjes, *O&F* 2006. Zie ook Hof Den Haag 31 oktober 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:3011, *Computerrecht* 2018/254, m.nt. V.I. Laan.

110. Zie Parket Hoge Raad 9 november 2018, ECLI:NL:PHR:2018:1273, punt 3.15 en Hof Amsterdam 10 november 2005, ECLI:NL:GHAMS:2005:AU8223, r.o. 3.8.

111. Vgl. C.M. Jakimowicz & J.M.A. Berkvens, ‘De verzoeken tot inzage op grond van de Wbp’, *P&I* 2013, afl. 2.

kaar zeer snel opvolgen.¹¹² Verzoeken waarbij om grote hoeveelheden informatie wordt gevraagd zijn niet per definitie buitensporig.¹¹³ Als de administratieve lasten voor een bedrijf ‘extreem hoog’ worden, kan een verzoek ook worden afgewezen vanwege buitensporigheid. Volgens de AP moet de verwerkingsverantwoordelijke dan wel laten zien welke afweging is gemaakt tussen de betrokken belangen van de betrokkene die een verzoek doet en degene die het verzoek moet afhandelen.¹¹⁴

De verwerkingsverantwoordelijke moet in alle gevallen kunnen aantonen dat een verzoek kennelijk ongegrond of buitensporig is.¹¹⁵ Als een besluit kennelijk ongegrond of buitensporig is, kan de curator op basis van de administratieve kosten een redelijke vergoeding bepalen.¹¹⁶ De AP heeft nog geen standpunt ingenomen omtrent de hoogte van een ‘redelijke vergoeding’.¹¹⁷ Het is voor de curator wellicht aantrekkelijker om dergelijke verzoeken simpelweg te weigeren. Dit levert waarschijnlijk een grotere besparing van tijd en kosten op dan de redelijke vergoeding.

Wanneer een verzoek niet kennelijk ongegrond of buitensporig is, moet de curator in beginsel binnen een maand reageren op dat verzoek. Als een verzoek complex is of er een groot aantal verzoeken wordt ingediend, kan hij deze termijn met twee maanden verlengen.¹¹⁸ Tijdens faillissement is het voorstelbaar dat in één keer een groot aantal verzoeken binnenkomt. Daarnaast kunnen deze verzoeken wellicht als complex worden beschouwd voor de curator, omdat hij nog overzicht moet verkrijgen over de verwerkte persoonsgegevens. De curator moet de betrokkenen die een verzoek hebben ingediend wel van de verlenging op de hoogte stellen. Deze verlenging biedt de curator ruimte om verzoeken te verzamelen en dan gecombineerd af te handelen. Dit kan kosten- en tijdsbesparend werken. Ook hierdoor kan de curator verzoeken doelmatiger afhandelen.

5.3. Individuele gevallen beperken

Artikel 23 AVG geeft de ruimte om onder strikte voorwaarden de rechten van betrokkenen categorisch te beperken. Deze mogelijkheden bespreek ik uitgebreid in § 6. In de Nederlandse uitvoeringswet AVG (UAVG) is een artikel opgenomen dat het, onder dezelfde voorwaarden als die vermeld in artikel 23 AVG, mogelijk maakt voor een verwerkingsverantwoordelijke om in individuele gevallen de rechten van betrokkenen buiten toepassing te laten.¹¹⁹ Het doel van artikel 41 UAVG is om in bepaalde situaties, waarin niet vooraf voorzienbaar is in welke mate afwijking van de rechten van betrokkenen noodzakelijk is, ruimte te laten voor de praktijk om zelf een belangenafweging uit te voeren om te kijken of het noodzakelijk en evenredig is van de rechten van betrokkenen af te wijken met het oog op bepaalde, in het artikel genoemde algemene belangen.¹²⁰ Voor al deze gevallen geldt een zogeheten ‘strikt noodzakelijkheids criterium’.¹²¹ Dit impliceert volgens de Raad van State dat artikel 41 UAVG ‘alleen een mogelijkheid biedt om in individuele zaken van de in de AVG geregelde rechten en beginselen af te wijken’.¹²²

Het wetsartikel biedt geen grondslag voor structurele categorische beperkingen van de rechten van betrokkenen maar fungeert louter als vangnet in individuele gevallen waarin dat incidenteel noodzakelijk is, zo blijkt uit de memorie van toelichting.¹²³ De curator dient dan ook voor een geslaagd beroep op artikel 41 UAVG ieder verzoek op zijn individuele merites te beoordelen. In sector-specifieke regelingen kunnen specifieke voorschriften worden opgenomen waarin rechten van betrokkenen meer structureel kunnen worden beperkt.¹²⁴

Een specifiek verzoek van een betrokkene kan alleen worden beperkt ter bescherming van één van de belangen die vermeld staan in artikel 41 UAVG. Deze lijst is limitatief: veronderstelde bekendheid met verzochte gegevens behoort bijvoorbeeld niet tot een van de redenen voor beperking.¹²⁵ Deze uitzondering op de rechten van betrokkenen moet daarnaast restrictief worden uitgelegd.¹²⁶

112. Artikel 12 lid 5 AVG. Zie ook B.W. Schermer, D. Hagenauw & N. Falot, *Handleiding Algemene verordening gegevensbescherming en Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming*, Ministerie van Justitie en Veiligheid, p. 73.

113. ICO, Manifestly unfounded and excessive requests, via ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-law-enforcement-processing/individual-rights/manifestly-unfounded-and-excessive-requests/.

114. AP, recht op inzage, via autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/gebruik-uw-privacyrechten/recht-op-inzage.

115. Artikel 12 lid 5 AVG.

116. Artikel 12 lid 5 sub a AVG.

117. Artikel 39 Wbp vermeldde dat deze vergoeding ten hoogste € 5 kon zijn.

118. Artikel 12 lid 3 AVG.

119. Artikel 41 UAVG.

120. *Kamerstukken II* 2017/18, 34851, nr. 3, p. 47. Hiermee is aangesloten bij artikel 43 Wbp en artikel 13 Richtlijn 95/46/EG, hoewel in de UAVG expliciet wordt voorgeschreven met welke elementen van gegevensverwerkingen de verwerkingsverantwoordelijke rekening moet houden en dit in de Wbp niet het geval was.

121. Vgl. artikel 8 lid 2 EVRM. Dit sluit aan bij de benadering van het HvJ EU, zie HvJ EU 6 oktober 2015, ECLI:EU:C:2015:650, r.o. 92 (*Schrems*); HvJ EU 8 april 2014, ECLI:EU:C:2014:238, r.o. 52 (*Digital Rights Ireland*).

122. *Kamerstukken II* 2017/18, 34851, nr. 4.

123. *Kamerstukken II* 2017/18, 34851, nr. 3, p. 106. Tevens blijkt uit de internetconsultatie betreffende het conceptwetsvoorstel Verzamelwet gegevensbescherming dat de wetgever op dit moment vindt dat er te eenvoudig een beroep op deze uitzondering wordt gedaan. Het wetsvoorstel beoogt dan ook te regelen dat een beroep op artikel 41 UAVG alleen nog mogelijk is wanneer de verwerkingsverantwoordelijke transparant is over zijn afwegingen en onderbouwing én de AP een afschrift krijgt van het besluit en de daarbij behorende motivering. De AP zal deze afschriften dan weer periodiek delen met de minister. Zie memorie van toelichting conceptwetsvoorstel Verzamelbesluit Gegevensbescherming, p. 23.

124. Zie § 6 hieronder.

125. Zie Rb. Den Haag 31 augustus 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:10910, r.o. 4.6.

126. Parket Hoge Raad 9 november 2018, ECLI:NL:PHR:2018:1273, punt 3.15.

Tijdens de afwikkeling van het faillissement is het voorstelbaar dat de curator in enkele gevallen een specifiek verzoek van een betrokkene kan afwijzen vanwege de in artikel 41 UAVG genoemde waarborging van het onderzoek naar strafbare feiten¹²⁷ of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.¹²⁸ Een mooi voorbeeld levert een arrest van het hof Arnhem-Leeuwarden.¹²⁹ In deze zaak had de betrokkene de curator schriftelijk om inzage verzocht. De curator had dat verzoek afgewezen met als onderbouwing dat een goed beheer van de boedel vertrouwelijkheid vereist, bijvoorbeeld bij het onderzoek naar paulianus handelen, fraude en bestuurdersaansprakelijkheid.¹³⁰ Het hof oordeelde dat ‘de aard van de aan de curator opgedragen taak’, namelijk de behartiging van de belangen van de gezamenlijke schuldeisers, in sommige gevallen inderdaad vertrouwelijkheid vereist. Het belang van derden die de curator vertrouwelijke informatie hebben gegeven omtrent het vermogen van de gefailleerde, kan dan ook aan inzage van de desbetreffende stukken door de betrokkene in de weg staan.¹³¹

In zo’n situatie is het voorstelbaar dat de curator een verzoek tot inzage in bepaalde gegevens terzijde legt met een verwijzing naar het belang van het oorzakenonderzoek of de bescherming van de rechten van een derde die bepaalde informatie heeft overlegd aan de curator. De curator moet dan een afweging maken tussen de belangen van waarborging van het onderzoek of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen en de belangen van de betrokkene.¹³²

Onder de rechten en vrijheden van anderen, kunnen ook die van de verwerkingsverantwoordelijke zelf vallen. Dit betekent echter niet dat de verwerkingsverantwoordelijke curator uitsluitend op grond van zijn eigen belang om administratieve lasten te beperken, een verzoek mag afwijzen. Hij moet aannemelijk maken dat ‘door inwilliging van een dergelijk verzoek de administratieve lasten zodanig disproportioneel zijn dat hij in een van zijn rechten en vrijheden wordt aangetast of dreigt te worden aangetast’.¹³³ Er kan niet licht worden geoordeeld dat de rechten van de curator onaanvaardbaar worden geschonden. Zo blijkt uit een van de *Dexia*-zaken dat een verzoek van een betrokkene niet beperkt mag worden als die betrokkene de eenmaal verkregen gegevens vervolgens gaat gebruiken voor een ander doel (bijvoorbeeld een civiele procedure tegen de verwerkingsverantwoordelijke). Ook de overweging dat de verwerkingsverantwoordelijke

processuele schade zal lijden door de overdracht van de gegevens, doet daar niet aan af.¹³⁴

De curator mag alleen overgaan tot het beperken van rechten van betrokkenen als dit strikt noodzakelijk en proportioneel is. In een geval als dat van het hof Arnhem-Leeuwarden is het bijvoorbeeld goed voorstelbaar dat de curator alleen bepaalde informatie niet hoeft te verschaffen, maar wel inzage moet verschaffen in de overige gegevens van de betrokkene voor zover die inzage niet strijdig is met de gewaarborgde belangen.

De curator zal artikel 41 UAVG vermoedelijk niet eenvoudig kunnen invoeren. Toch kan het artikel in bepaalde gevallen bijdragen aan een doelmatige afwikkeling van de rechten van betrokkenen. Dit wetsartikel geeft de curator met name ruimte om in bepaalde gevallen zijn onderzoek uit te kunnen voeren zonder dat hij door verzoeken van betrokkenen onredelijk geschaad wordt in zijn mogelijkheden om dat onderzoek te doen. Tegelijkertijd is het moeilijk voorstelbaar dat dit artikel een grote tijdsbesparing voor de curator oplevert. Hij moet aangeven waarom hij niet aan een verzoek voldoet en daarnaast kan het proportionaliteitsvereiste meebrengen dat slechts een deel van de persoonsgegevens niet overlegd hoeft te worden.

6. Een wettelijke beperking

Naast hetgeen hierboven is besproken, zou de curator gebaat kunnen zijn bij een wettelijke faillissementsexceptie voor verzoeken van betrokkenen. Zo concludeert Verstijlen dat een beperking van de rechten van betrokkenen tijdens faillissement niet zou misstaan.¹³⁵ Artikel 23 AVG staat onder bepaalde voorwaarden toe dat de rechten van betrokkenen in een nationaalrechtelijke bepaling worden beperkt. Zo’n categorische beperking voor faillissementssituaties bestaat vooralsnog niet in het Nederlandse recht.

6.1. Voorwaarden voor een beperking

Een beperking van de rechten van betrokkenen dient te worden vastgesteld bij nationaal of Europees recht.¹³⁶ Dit hoeft volgens de AVG geen wet in formele zin te zijn. Een ‘lidstaatrechtelijke bepaling’ – waarvan de AVG spreekt – hoeft niet door het parlement te zijn vastgesteld. Wel moet zo’n regel duidelijk en nauwkeurig zijn en moet de toepassing daarvan voorspelbaar zijn.¹³⁷ De regel moet daarnaast ten minste een aantal specifieke bepalingen be-

127. Artikel 41 lid 1 sub d UAVG.

128. Artikel 41 lid 1 sub I UAVG. Zie hierover ook ABRvS 30 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1509, r.o. 5.4. De vermelde *anderen* kunnen geen instanties zijn, zie Conclusie A-G E. Sharpston 12 december 2013, bij ECLI:EU:C:2013:838, punt 84 (Y.S.).

129. Hof Arnhem-Leeuwarden 8 januari 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ1829.

130. De curator deed een beroep op de uitzonderingsgrond dat een verzoek kan worden geweigerd ter ‘bescherming van de rechten en vrijheden van anderen’, artikel 43 sub e Wbp. Zie ook HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4663, r.o. 3.6.2.

131. Hof Arnhem-Leeuwarden 8 januari 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:BZ1829, r.o. 11. Zie ook HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4663, r.o. 3.6.2.

132. *Kamerstukken II* 2017/18, 34851, nr. 3, p. 49.

133. *Kamerstukken II* 1997/98, 25892, nr. 3, p. 171.

134. HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4664, r.o. 3.2.

135. Verstijlen, *TvI* 2018, p. 327. Vgl. voor Duitsland Weiß & Reisener 2019, rn. 400.

136. Bäcker, in: Kühling/Buchner, *DS-GVO BDSG* (Art. 23 Beschränkungen), München: C.H. Beck 2018, rn. 1.

137. Overweging 41 en 45 AVG. Zie uitgebreider M.D. Reijneveld, ‘Persoonsgegevens in openbare faillissementsverslagen’, *TvI* 2019/38, p. 309. Zie ook EDPS, ‘Guidance on Article 25 of the Regulation 2018/1725 and internal rules restricting data subjects Rights’, 2020, p. 5-6. Vgl. HvJ EU 1 oktober 2015, ECLI:EU:C:2015:638, r.o. 40 (*Bara e.a.*) waarin niet aan deze voorwaarden werd voldaan.

vatten, die omschreven staan in artikel 23 lid 2 AVG. Dit betreft onder meer het toepassingsgebied van de ingevoerde beperkingen, de risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en het recht van betrokkenen om van de beperking op de hoogte te worden gesteld.¹³⁸

Daarnaast moet een beperking een noodzakelijke en evenredige maatregel zijn ter waarborging van een van de doelen die vermeld staan in artikel 23 lid 1 AVG.¹³⁹

Slechts één van deze limitatief opgesomde doelen is relevant voor het belang dat wordt gediend met de faillissementsprocedure en de doelmatige afwikkeling daarvan.¹⁴⁰

het waarborgen van 'andere belangrijke doelstellingen van algemeen belang van de Unie of van een lidstaat, met name een belangrijk economisch of financieel belang'.¹⁴¹

Deze waarborg is algemeen geformuleerd, waardoor er verschillende zaken onder kunnen worden geschaard.¹⁴²

Uit de AVG volgt niet precies wat onder deze belangrijke doelstellingen van algemeen belang valt. Wel duidt het gebruik van de term 'belangrijk' erop dat niet elk algemeen belang volstaat.¹⁴³

Alle landen in de EU kennen een faillissementsregeling of een daarmee vergelijkbare procedure.¹⁴⁴ De verschillende rechtvaardigingstheorieën voor het bestaan van een faillissementsprocedure hebben gemeen dat zij alle veronderstellen dat het bestaan van faillissementsrecht noodzakelijk is voor een eerlijke, ordelijke en efficiënte omgang met bedrijven in financiële moeilijkheden.¹⁴⁵ Ik meen dat

het bestaan van een faillissementsprocedure dan ook een belangrijke doelstelling in de zin van artikel 23 lid 1 AVG is. Het bestaan van een doelmatige faillissementsprocedure rechtvaardigt daarmee dat de rechten van betrokkenen in bepaalde gevallen worden beperkt.

Dit mag echter slechts indien de beperking noodzakelijk is¹⁴⁶ en betekent niet dat iedere beperking van de rechten van betrokkenen is toegestaan. Een beperking moet 'de wezenlijke inhoud van de grondrechten en fundamentele vrijheden onverlet' laten en noodzakelijk en evenredig zijn.¹⁴⁷ Wat dit betekent, wordt verduidelijkt in overweging 73 AVG: '(...) beperkingen moeten in overeenstemming zijn met de vereisten van het Handvest en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden'.¹⁴⁸ Een beperking moet daarnaast in lijn zijn met de beginselen van Unierecht.¹⁴⁹ Een beperking moet dus absoluut noodzakelijk zijn voordat de rechten van betrokkenen kunnen worden beperkt.

6.2. Beperking van de rechten tijdens faillissement

Vooropgesteld dient te worden dat de rechten van betrokkenen, bijvoorbeeld het recht op inzage, algemeen erkende rechten zijn die slechts in uitzonderingssituaties kunnen vervallen.¹⁵⁰ Een volledige beperking van de mogelijkheden voor betrokkenen om tijdens faillissement hun rechten uit te oefenen, is geen proportioneel middel om

138. Zie als voorbeeld artikel 2.53 e.v. Wet BRP.

139. Artikel 23 lid 1 AVG. Vgl. artikel 52 lid 1 Handvest; Paal/Pauly, *DS-GVO BDSG* (Art. 23 Beschränkungen), München: C.H. Beck 2018, rn. 9.

140. Het verschil met de situatie die in § 5.3 beschreven staat is dat het daar gaat om het belang waarvoor de curator in een specifiek geval een verzoek van een betrokkene kan beperken. In dit geval gaat het om het algemeen belang dat gediend is met de doelmatige afwikkeling van het faillissement en de vraag of dat belang rechtvaardigt dat de rechten van betrokkenen meer categorisch kunnen worden beperkt.

141. Artikel 23 lid 1 sub e AVG. 'Andere' moet worden opgevat als 'andere dan strafrechtelijke', Verstijlen, *TvI* 2018, p. 327. Sub i en j zijn beide niet relevant. Sub i ziet met name op beperkingen zoals voorschriften die bepalen dat informatie over medische gegevens alleen via medisch personeel aan de betrokkene mag worden meegedeeld (zie Stender-Vorwachs, in: Wolff/Brink, *BeckOK DatenschutzR, DS-GVO* (Art. 23), München: C.H. Beck 2019, rn. 31). Sub j lijkt op sub i maar beoogt andere particulieren te beschermen (zie Paal/Pauly 2018, rn. 43. Bäcker 2018, rn. 33).

142. Bäcker 2018, rn. 11 en 58. Volgens de EDPS kunnen hier bijvoorbeeld ook beperkingen op het gebied van aanbestedings- en subsidieprocedures onder vallen, zie: EDPS 2020, p. 13.

143. Paal/Pauly 2018, rn. 31.

144. Zie de opsomming in Bijlage A bij de Insolventieverordening (Verordening (EU) 2015/848 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 betreffende insolventieprocedures).

145. Zie T.H. Jackson, 'Bankruptcy, non-bankruptcy entitlements, and the creditors' bargain', *Yale Law Journal* 1982, afl. 5, p. 862-863; D.G. Baird & T.H. Jackson, 'Corporate reorganizations and the treatment of diverse ownership interests: A comment on adequate protection of secured creditors in bankruptcy', *University of Chicago Law Review* 1984/51, p. 97-130; T.H. Jackson, *The logic and limits of bankruptcy law*, Cambridge: Harvard University Press 1986. Vgl. R.J. Mokal, *Corporate Insolvency Law: Theory and Application*, New York: OUP 2005, p. 1 en V. Finch & D. Milman, *Corporate insolvency law, perspectives and principles*, Cambridge: Cambridge University Press 2017, p. 9. Zie uitgebreid over al deze theorieën N.W.A. Tollenaar, *Het pre-insolventieakkoord, Grondslagen en raamwerk* (diss. Groningen), Deventer: Wolters Kluwer 2016, par. 2.2 e.v.; O. Couwenberg, *Resolving financial distress in the Netherlands, a case study approach* (diss. Groningen), 1997, p. 64 e.v.; A.M. Mennens, *Het dwangakkoord buiten surseance en faillissement*, Deventer: Wolters Kluwer 2020, p. 155. Zie ook: R.D. Vriesendorp, 'Het dreigend failliet van het faillissement: redding geboden!', in: P: Essers e.a. (red.), *Met recht: Liber Amicorum Theo Raaijmakers*, Deventer: Kluwer 2009, p. 557-568, 560.

146. *Kamerstukken II* 2017/18, 34851, nr. 3, p. 47-48.

147. Artikel 23 AVG.

148. Dit zijn met name artikel 8 EVRM (Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven) en artikel 8 Handvest (Bescherming van persoonsgegevens).

149. HvJ EU 19 april 2012, ECLI:EU:C:2012:219, r.o. 10 (*Bonnier Audio e.a.*).

150. Vgl. HR 29 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ4663, r.o. 3.5 (*Dexia*).

het doel van een doelmatige en eerlijke afwikkeling van het faillissement te bereiken.¹⁵¹ Er is voor de betrokkene dan geen enkele mogelijkheid om zijn rechten tegen de curator in te roepen. Deze mogelijkheid tot controle wordt juist gezien als een zeer belangrijk onderdeel van de AVG.¹⁵² Het past dan ook slecht in het systeem van de AVG om rechten bij voorbaat geheel uit te sluiten. Artikel 23 AVG spreekt slechts van de mogelijkheid om de reikwijdte van de rechten en verplichtingen te beperken, niet om een recht in het geheel uit te sluiten.¹⁵³ De Ierse gegevensbeschermingsautoriteit stelt dat een wettelijke regeling die de rechten volledig beperkt 'niet voorziet in mogelijkheden voor een persoon om rechtsmiddelen aan te wenden om zijn rechten op het gebied van gegevensbescherming te handhaven' en daardoor 'niet toelaatbaar is' omdat de essentie van het grondrecht op effectieve rechtsbescherming niet wordt geëerbiedigd.¹⁵⁴

Is het dan wel mogelijk om *bepaalde* rechten tijdens faillissement te beperken? Dit zou dan kunnen gaan om rechten die bijzonder tijdrovend zijn om in te willigen of om rechten waar betrokkenen weinig belang bij hebben. Verstijlen lijkt dit laatste ook als uitgangspunt te nemen voor zijn stelling dat een 'categorische 'faillissementsexceptie' (...) niet [zou] misstaan, al dan niet beperkt tot situaties waarin geen sprake is van voortzetting van een onderneming en de curator verder geen gebruik maakt van de desbetreffende persoonsgegevens'.¹⁵⁵ Hij gaat er blijkbaar van uit dat de betrokkene in dat geval geen of minder belang heeft bij de uitoefening van zijn rechten.

Ook bij de beperking van bepaalde rechten geldt dat dit alleen onder zeer strikte voorwaarden zou kunnen. In beginsel past de uitsluiting van bepaalde rechten slecht in het systeem van de AVG. Toch denk ik dat het mogelijk is om bepaalde rechten van betrokkenen in specifieke faillissementssituaties buiten toepassing te laten. Dit geldt dan alleen voor de gevallen waarin de uitoefening van bepaalde rechten voor de curator onevenredig bezwarend is in verhouding tot het nut voor de betrokkene. In die situaties mogen rechten beperkt worden vanwege de bijzondere situatie van het faillissement. De curator verkrijgt persoonsgegevens vanwege de bijzondere omstandigheid dat een onderneming failliet gaat. Hij heeft daarmee zelf geen invloed op de hoeveelheid persoonsgegevens die hij verkrijgt. Wel kan die uitzondering mijns inziens alleen gelden voor situaties waarin de curator persoonsgegevens van betrokkenen op geen enkele manier verder verwerkt. Dat wordt anders wanneer de curator persoonsgegevens van betrokkenen gebruikt om een hogere opbrengst te realiseren, zoals bij de verkoop van persoonsgegevens of

het gebruik van persoonsgegevens ten behoeve van een doorstart of voor het voortzetten van een onderneming. In zo'n geval acht ik het niet proportioneel dat de boedel wel van de persoonsgegevens van betrokkenen profiteert, terwijl die betrokkenen minder of geen controle kunnen uitoefenen over deze verwerking van hun persoonsgegevens. Wanneer de curator persoonsgegevens van betrokkenen verder verwerkt – door bijvoorbeeld de onderneming voort te zetten, een doorstart te realiseren of persoonsgegevens over te dragen of door te geven – kunnen de rechten van betrokkenen mijns inziens niet worden beperkt. Juist tijdens faillissement kan het voor betrokkenen belangrijk zijn om controle te behouden over de verwerking van hun persoonsgegevens, bijvoorbeeld wanneer persoonsgegevens worden overgedragen aan een derde.¹⁵⁶ Deze rechten vormen een fundamenteel onderdeel van de AVG. De hierboven genoemde redenen om rechten van betrokkenen niet te beperken, wegen in dit geval zwaarder dan het belang van de curator.

Als de curator de persoonsgegevens van betrokkenen tijdens de afwikkeling van het faillissement echter op geen enkele manier gebruikt, kunnen de rechten van betrokkenen betreffende rectificatie, verwijdering, beperking van de verwerking en bezwaar worden beperkt. Ik denk dat hier ruimte voor is vanwege de bijzondere situatie van faillissement en de taak van de curator. Voor deze rechten geldt in meer of mindere mate hetzelfde: wanneer de curator, na de opheffing van het faillissement, persoonsgegevens niet heeft verwerkt op een andere manier dan dat hij ze heeft ontvangen, heeft de betrokkene er geen redelijk belang bij om deze rechten uit te oefenen. Alle persoonsgegevens worden immers door de curator teruggegeven aan de failliet of verwijderd, dus het is bijvoorbeeld niet redelijk om te vereisen dat persoonsgegevens door de curator daarvoor nog gerectificeerd worden. Als waarborg zou in een wettelijke regeling kunnen worden opgenomen dat de curator betrokkenen moet informeren indien de failliet of een andere partij hun persoonsgegevens ook nog heeft. Betrokkenen kunnen zich met hun verzoek dan tot die partij wenden.

Deze mogelijke beperking van rechten van betrokkenen geldt echter niet voor het recht op inzage en het recht op dataportabiliteit.¹⁵⁷ Bij deze rechten hebben betrokkenen ook tijdens faillissement een zwaarwegend belang. Voor het recht op dataportabiliteit geldt dat betrokkenen er een redelijk belang bij kunnen hebben dat zij hun persoonsgegevens verkrijgen om die mee te nemen naar een andere aanbieder van vergelijkbare diensten. Het recht op inzage is een fundamenteel vereiste om betrokkenen de mogelijkheid te geven om de verwerking van hun

151. Vgl. Paal/Pauly 2018, rn. 10. Vgl. HvJ EU 16 december 2008, ECLI:EU:C:2008:727, r.o.56 (*Satakunnan Markkinapörssi en Satamedia*). Zie ook HvJ EU 9 november 2010 ECLI:EU:C:2010:662, r.o. 77 en 86 (*Volker und Markus Schecke en Eifert*) en HvJ EU 7 november 2013, ECLI:EU:C:2013:715, r.o. 39 (*Beroepsinstituut van vastgoedmakelaars (BIV)/Geoffrey Englebort*). Zie ook Remmert, in: Maunz/Dürig, *Grundgesetz-Kommentar* (GG Art. 19), München: C.H. Beck 2019, rn. 41.

152. Zie onder meer Ausloos, Mahieu & Veale, *JIPITEC* 2019, p. 284: 'Data subject rights are of critical importance in the European data protection regime.' Vgl. bijv. ook artikel 8 lid 2 Handvest: 'Eenieder heeft recht op toegang tot de over hem verzamelde gegevens en op rectificatie daarvan.'

153. Vgl. EDPS 2020, p. 6.

154. An Coimisiún um Chosaint Sonraí, *Limiting Data Subject Rights and the Application of Article 23 of the GDPR*, p. 2, via dataprotection.ie/en/guidance-landing/limiting-data-subject-rights-and-application-article-23-gdpr.

155. Verstijlen, *TvI* 2018, p. 327.

156. Zie bijvoorbeeld Martens, *TvI* 2018.

157. Voor zover een betrokkene dat laatste recht kan inroepen tegen de curator, vgl. § 2.1.

persoonsgegevens te controleren. Deze controle is zo'n belangrijk onderdeel van de AVG dat hier niet van af kan worden geweken om de curator in staat te stellen het faillissement doelmatiger af te wikkelen. Ook de eerdergenoemde functies van empowerment van de betrokkene en transparantie van de verwerking van persoonsgegevens spelen in dit verband een belangrijke rol.

Deze oplossing kan de curator helpen om in bepaalde gevallen het faillissement op een doelmatige manier af te wikkelen. Wanneer de curator persoonsgegevens niet verder verwerkt, hoeft hij zich niet bezig te houden met de rechten van rectificatie, verwijdering, beperking van de verwerking en bezwaar. Tegelijkertijd neemt deze oplossing niet alle praktische bezwaren weg. Ook het recht op inzage kan tijdrovend zijn voor de curator. Een beperking van dit recht is gelet op het grote belang van controle echter niet proportioneel.

6.3. Redelijke vergoeding

Een andere optie is dat de faillissementscurator recht heeft op een redelijke vergoeding door de betrokkene. Dit zorgt ervoor dat de schuldeisers of de curator zelf niet langer de kosten dragen voor de uitoefening van de rechten van betrokkenen. Dit verhoogt ook de drempel voor betrokkenen om hun rechten uit te oefenen.¹⁵⁸ Hierdoor kan tevens de werkdruk voor de curator dalen. Al met al zou een redelijke vergoeding kunnen zorgen voor een betere balans tussen de belangen van betrokkenen en andere belangen tijdens faillissement. Vanuit faillissementsrechtelijk perspectief is dit een redelijke oplossing: betrokkenen worden dan niet langer beschouwd als personen met een fundamenteel recht maar als schuldeisers die moeten accepteren dat ze vanwege het faillissement niet per definitie krijgen waar zij recht op hebben – de kosteloze uitoefening van hun rechten – terwijl ze tegelijkertijd alsnog een voorkeurspositie genieten in faillissement. Zij kunnen immers hun rechten volledig uitoefenen door een redelijke vergoeding te betalen. Zo'n vergoeding kan ook worden gezien als een beperking van de reikwijdte van de rechten van betrokkenen.

Deze beperking past echter in het geheel niet binnen het systeem van de AVG. De AVG geeft expliciet aan dat de verwerkingsverantwoordelijke altijd kosteloos moet voldoen aan de rechten van betrokkenen.¹⁵⁹ De verwerkingsverantwoordelijke moet bijvoorbeeld de eerste kopie van persoonsgegevens van een betrokkene kosteloos verstrekken en kosteloos informatie verstrekken.¹⁶⁰

De AVG verschilt op dit punt duidelijk van zijn voorganger, de Gegevensbeschermingsrichtlijn.¹⁶¹ Waar artikel 12a Gegevensbeschermingsrichtlijn stelde dat het recht van de betrokkene moest worden gegarandeerd zonder 'zonder bovenmatige kosten',¹⁶² is de mogelijkheid om een vergoeding te vragen uit de AVG nagenoeg verdwenen.

Uit de totstandkoming van de AVG volgt dat dit een bewuste keuze is geweest van de Europese wetgever. In een ontwerpversie van de AVG uit 2012 staat al in de considerans dat betrokkenen kosteloos moeten kunnen verzoeken om 'met name toegang tot gegevens, rectificatie, uitwissing en uitoefening van het recht van bezwaar'.¹⁶³ De EP-Commissie LIBE¹⁶⁴ heeft in 2014 een amendement voorgesteld om expliciet te benoemen dat de rechten van de betrokkene 'in het algemeen kosteloos' worden uitgeoefend.¹⁶⁵ Ook de Raad van de Europese Unie vond deze kosteloosheid een belangrijk onderdeel van de beoogde sterkere positie voor betrokkenen en stelde dat aan verzoeken 'in de regel gratis moet worden voldaan'.¹⁶⁶ Uiteindelijk is in de uiteindelijke tekst opgenomen dat zowel het verstrekken van informatie als het uitvoeren van verzoeken van betrokkenen kosteloos moet gebeuren. Het feit dat de rechten van betrokkenen altijd kosteloos kunnen worden ingeroepen, is een belangrijke verandering in de AVG ten opzichte van de richtlijn. De AVG laat hiermee geen ruimte om in bepaalde situaties een vergoeding te vragen van betrokkenen.

6.4. Verlenging termijn

Een derde mogelijkheid is om de reactietermijn voor de faillissementscurator te verlengen. De curator heeft dan

158. Ausloos & Dewitte, *IDPL* 2018, par. 3.1.

159. Artikel 12 lid 5 AVG.

160. Zie hierover uitgebreider Artikel 29-werkgroep, 'Richtlijnen voor het recht op dataportabiliteit', WP 242 2016, p. 13.

161. Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens. Vgl. ook artikel 39 Wbp.

162. Deze kosten mochten niet zo hoog zijn dat zij een obstakel konden vormen voor de uitoefening van het recht op toegang, zie: HvJ EU 12 december 2013, ECLI:EU:C:2013:836, r.o. 29 (X).

163. Overweging 46 van het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en van de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming) /* COM/2012/011 final - 2012/0011(COD), Document 52012PC0011 via eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52012PC0011.

164. De parlementaire commissie Burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken.

165. Amendement 105 van Amendementen 001-207 ingediend door de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken. Verslag 22 november 2013 van Jan Philipp Albrecht (A7-0402/2013) over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming) (2012/0011(COD)) en bij Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 12 maart 2014 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) nr. .../2014 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming), Document 52014AP0212, via eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=celex:52014AP0212 en europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0402+0+NOT+XML+V0/NL#.

166. Motivering van de Raad: Standpunt (EU) nr. 6/2016 van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), Document 52016AG0006(02), 2016/C 159/02, via eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex:52016AG0006(02).

meer tijd om te reageren op verzoeken van betrokkenen tijdens de afwikkeling van het faillissement. Deze beperking past aanzienlijk beter in het systeem van de AVG. In artikel 12 lid 3 geeft de AVG namelijk al de mogelijkheid om de reactietermijn in individuele gevallen te verlengen. Wanneer de curator in faillissement standaard een langere reactietermijn heeft, hoeft hij niet iedere individuele betrokkene binnen een maand in kennis te stellen van de verlenging van zijn reactietermijn.¹⁶⁷ Daarnaast stelt artikel 12 AVG voorwaarden aan de redenen voor verlenging (bij veel of complexe verzoeken). De reactietermijn voor de curator zou bijvoorbeeld standaard drie maanden kunnen zijn.

Om deze reactietermijn in het systeem van de Faillissementswet in te passen, zou deze kunnen worden toegevoegd aan de al bestaande afkoelingsperiode ex artikel 63a Fw. Ook de reactietermijn voor de curator betreffende de rechten van betrokkenen kan dan voor de duur van de afkoelingsperiode worden geschorst. De reactietermijn van een maand zou dan bijvoorbeeld pas weer gaan lopen na afloop van deze afkoelingsperiode. Dit betekent echter alleen uitstel en geen afstel. De curator zal de verzoeken van betrokkenen later alsnog beantwoorden.

Wanneer wordt aangesloten bij de afkoelingsperiode, kan de rechter-commissaris ook een rol spelen. Op die manier kan voor specifieke betrokkenen maatwerk worden geleverd. De R-C heeft al de bevoegdheid om de afkoelingsperiode te beperken tot bepaalde crediteuren.¹⁶⁸ Daarnaast hebben crediteuren de mogelijkheid om zich tot de R-C te wenden om een machtiging te vragen teneinde de hen toekomende rechten uit te oefenen.¹⁶⁹ Het is voorstelbaar om deze bevoegdheden van de R-C uit te breiden zodat deze ook de rechten van betrokkenen omvatten.

Deze oplossing biedt op de eerste plaats een oplossing voor het tijdsgebrek tijdens faillissement. Daarnaast kan de curator doelmatiger werken. Hij kan langer de tijd nemen om een overzicht van de aanwezige systemen en persoonsgegevens te verkrijgen en pas na afloop van de grootste hectiek reageren op verzoeken. Ook kan de curator op meer verzoeken tegelijkertijd reageren en op deze manier zo doelmatig als mogelijk werken. Dit leidt er echter niet automatisch toe dat een curator aan minder verzoeken hoeft te voldoen. De curator kan niet in de tussentijd persoonsgegevens verwijderen waardoor hij simpelweg niet meer kan voldoen aan de verzoeken van betrokkenen.¹⁷⁰ Wel kan de curator de verlengde termijn combineren met het afsluiten van een verwerkersovereenkomst met een derde of een overnemende partij zoals omschreven in § 5.1. Tegelijkertijd kan de R-C de belangen van betrokkenen in de gaten houden en een betrokkene machtigen zijn rechten wel direct uit te oefenen als hij dat noodzakelijk acht.

Het is daarnaast mogelijk dat de curator, voordat hij reageert op de verzoeken, eerst bij de betrokkenen nagaat of zij nog steeds behoefte hebben aan een reactie. Ik kan mij voorstellen dat sommige betrokkenen na verloop van enige tijd die behoefte verliezen. De curator moet uiter-

aard wel reageren op verzoeken van betrokkenen die die behoefte nog wel hebben.

7. Synthese

Op welke manier kan de curator de verplichtingen met betrekking tot de rechten van betrokkenen zo doelmatig als mogelijk naleven tijdens faillissement? Ik heb in dit artikel zowel gekeken naar mogelijke oplossingen op basis van het huidige recht als op basis van het beperkingsregime dat de AVG toestaat. Het uitgangspunt voor de curator is dat hij de rechten van betrokkenen tijdens faillissement moet inwilligen. Slechts in uitzonderingsgevallen hoeft op een verzoek niet te worden geageerd. In andere gevallen moet de curator kosteloos en uiterlijk binnen een maand reageren op verzoeken van betrokkenen. Dit brengt extra werkzaamheden en kosten met zich. De curator hoeft alleen verantwoording af te leggen over verwerkingen waarvoor hij de verwerkingsverantwoordelijke is. Omdat de curator op basis van de Faillissementswet veel gegevensdragers en andere bescheiden onder zich krijgt, verwerkt hij potentieel persoonsgegevens van veel verschillende betrokkenen.

De curator heeft op basis van het geldende recht een aantal mogelijkheden om van dit uitgangspunt af te wijken. Verzoeken die kennelijk ongegrond of buitensporig zijn, kan de curator weigeren. Wanneer hij veel of complexe verzoeken ontvangt, kan de curator zijn reactietermijn met twee maanden verlengen. In een beperkt aantal gevallen kan hij een verzoek daarnaast beperken met een verwijzing naar artikel 41 UAVG, wanneer dat noodzakelijk is in het belang van waarborging van het onderzoek naar strafbare feiten of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Daarnaast zijn er mogelijkheden om de afhandeling van verzoeken uit te besteden. De curator kan een verwerker inschakelen om verzoeken af te handelen. Deze partij handelt dan de verzoeken af in opdracht en onder verantwoordelijkheid van de curator. Dit kan zowel een overnemende partij zijn als een derde. Dit biedt de curator een aantal praktische voordelen: een derde of overnemende partij kan de verzoeken doelmatiger afhandelen dan de curator. Ook kan dit economische voordelen opleveren, bijvoorbeeld wanneer de naleving van verzoeken van betrokkenen verdisconteerd wordt in de koopprijs. De curator blijft in al deze gevallen echter zelf ook verantwoordelijk voor de naleving van verzoeken van betrokkenen. Zij kunnen zich op basis van de AVG altijd tot de curator wenden.

De curator kan hiernaast gebaat zijn bij een meer algemene faillissementsuitzondering. Artikel 23 AVG biedt hiertoe beperkte mogelijkheden. Zo'n uitzondering dient te worden vastgesteld in een 'lidstaatrechtelijke bepaling'. Dit is niet noodzakelijkerwijs een wet in formele zin, maar wel een regeling die duidelijk, voorspelbaar en kenbaar voor betrokkenen is. Rechten van betrokkenen kunnen tijdens faillissement worden beperkt teneinde

167. Vgl. artikel 12 lid 3 AVG.

168. Artikel 63a lid 2 Fw.

169. Artikel 63a lid 1 Fw.

170. Zie ook J. Hillman & R. Kapadi, 'GDPR – an update for insolvency practitioners', *Restructuring Business Magazine* 2020, afl. 1, p. 6-8, 8.

belangrijke economische belangen te waarborgen. Artikel 23 AVG biedt geen ruimte om de rechten van betrokkenen tijdens faillissement in het geheel uit te sluiten. Ook is er binnen het systeem van de AVG geen mogelijkheid om betrokkenen om een redelijke vergoeding te vragen. Wel is het mijns inziens mogelijk om in een bepaling de rechten van rectificatie, verwijdering, beperking van de verwerking en bezwaar tijdens faillissementssituaties te beperken wanneer de curator persoonsgegevens op geen enkele manier gebruikt tijdens faillissement. In andere gevallen bestaat die mogelijkheid niet. Daarnaast kan de reactietermijn van de curator samengevoegd worden met de afkoelingsperiode om de curator daarmee langer de tijd te geven om te reageren op verzoeken van betrokkenen. Hiervoor zou artikel 63a Fw aangepast moeten worden.

Deze oplossingen zorgen ervoor dat de curator tot op zekere hoogte doelmatig om kan gaan met de rechten van betrokkenen. Tegelijkertijd is er weinig ruimte om het recht op inzage te beperken. De impact van de AVG op het handelen van de curator kan niet worden onderschat. Ook wanneer de curator persoonsgegevens verder verwerkt tijdens faillissement, zal hij op de meeste verzoeken moeten reageren, zelfs als de boedel daartoe onvoldoende middelen heeft. Het reageren op verzoeken van betrokkenen blijft dan ook een kostbare bezigheid voor de curator.